

ARTSKYDDSDUTREDNING FÖR

FÅGLAR VID NORRA KÖPMANVÄGEN

Utredning av påverkan på fågelarter och behov av skyddsåtgärder med avseende på artskyddsförordningens bestämmelser

03 november 2025
Slutversion

**EKOLOGI
GRUPPEN**

Beställning: Landskapslaget AB
Framställt av: Ekologigruppen AB
www.ekologigruppen.se
Telefon: 08-525 201 00
Slutversion: 03 november 2025
Uppdragsansvarig: Ossian Rydebjörk
Kartor: Isabelle Severholt
Intern granskning av rapport: Fingal Gyllang 2025-09-26
Foton: Om inget annat anges: Ossian Rydebjörk
Illustrationer och kartor: Ekologigruppen AB
Internt projektnummer: 11532

**EKOLOGI
GRUPPEN**

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund	3
Mål och syfte	4
Avgränsningar	4
Kunskapsunderlag	6
Process vid artskyddsutredningar	7
Lagstiftning för fåglar	8
Miljöbalken	8
Artskyddsförordningen	8
Fåglar inom utredningsområdet	10
Naturvårdsrelevanta fågelarter	10
Påverkan	12
Detaljplanens påverkan på fåglar	15
Detaljplanens påverkan på naturmiljön	17
Skyddsåtgärder	20
Åtgärder för att undvika att döda fåglar och skada ägg och bon	20
Åtgärder för att uppfylla krav avseende störning av fåglar	20
Detaljerad utredning av naturvårdsrelevanta fåglar	21
Förslag till vidare utredning	26
Referenser	27
Bilaga 1. Ej naturvårdsrelevanta fågelarter	28

Sammanfattning

Om de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som föreslås i denna artskyddsutredning genomförs är det Ekologigruppens bedömning att risken är liten för att detaljplanen Norra Köpmanvägen ska strida mot bestämmelserna i artskyddsförordningen.

Bakgrund och mål

Ekologigruppen har på uppdrag av Landskapslaget AB tagit fram denna artskyddsutredning för fåglar i detaljplaneområde Norra Köpmanvägen i Upplands Bro kommun. Målet med utredningen är att beskriva och bedöma detaljplanens påverkan på fåglar och i förekommande fall ge generella förslag på skyddsåtgärder för att förhindra negativ påverkan på arternas population. Syftet med utredningen är att undvika att negativ påverkan på fåglar sker samt att planen inte ska strida mot artskyddsförordningen.

Påverkan

Genomförda inventeringar visar att det finns 34 fågelarter noterade under häckningstid inom eller strax intill utredningsområdet. Av dessa var 14 stycken naturvårdsrelevanta, det vill säga arter som är rödlistade, listade i fågeldirektivets bilaga 1, har en liten lokal population eller en minskande trend. Ekologigruppen bedömer att naturvårdsrelevanta arter behöver utredas närmare om de riskerar att påverkas negativt av exempelvis en detaljplan.

Populationerna av tre av de 14 naturvårdsrelevanta arterna som noterades vid fågelinventeringen (Ekologigruppen 2025b) (grönfink, mindre hackspett och stare) bedöms riskera att påverkas negativt av detaljplanens genomförande om inte skyddsåtgärder genomförs. Samtliga bedömningar motiveras i Tabell 2. För vanligt förekommande fågelarter (icke naturvårdsrelevanta) bedöms detaljplanen inte riskera att förhindra möjligheten att upprätthålla populationerna av arterna på en tillfredsställande nivå. Dessa arter utreds därför inte närmare i denna artskyddsutredning. Dessa listas i Bilaga 1.

Förslag till skyddsåtgärder

Utredningen visar att planförslagets nuvarande utformning bedöms kunna utlösa förbud enligt 4§ artskyddsförordningen för de naturvårdsrelevanta arterna grönfink (EN), mindre hackspett (NT) och stare (VU) eftersom exploateringen riskerar att medföra påverkan på möjligheten för dessa arter att upprätthålla populationerna på tillfredsställande nivåer. För dessa arter krävs sannolikt skyddsåtgärder för att förbud enligt artskyddsförordningen inte ska utlösas. Skyddsåtgärderna bedöms rymmas inom planområdet. Förslag på skyddsåtgärder som bedöms som nödvändiga i syfte att minimera risk för att detaljplanen kommer i konflikt med artskyddsförordningen sammanfattas enligt följande.

- **All avverkning, markarbeten, röjning och schaktning av markvegetation bör genomföras under icke häckningssäsong i syfte att undvika förbudet mot att avsiktligt döda och skada fåglar.**
- **Säkerställ att det finns flera vuxna träd inom utredningsområdet.**
- **Plantera nya träd.**
- **Bevara, utveckla och återskapa brynmiljöer.**
- **Bevara och återskapa öppna gräsytor.**
- **Sätt upp 10 holkar för stare.**

Bakgrund

Ekologigruppen har på uppdrag av Landskapslaget AB tagit fram denna artskyddsutredning för fåglar i detaljplaneområdet Norra Köpmanvägen. Läge och avgränsning framgår av figur 1.

Utredningsområdet är cirka 1,5 hektar stort och utgörs främst av trädgårdar samt en mindre andel hårdgjorda ytor med vägar och parkeringsplatser med mera. Trädgårdarna varierar från att ha lågt naturvärde där ytorna domineras av kortklippta gräsmattor till att ha visst naturvärde där det finns inslag av buskar och träd. Inom utredningsområdet förekommer flera askar, varav en del är äldre och hamlade. En ask samt en lönn har förekomst av den fridlysta arten mistel. Området är präglad av att det ligger i en tätort där biotoperna utgörs av icke naturliga miljöer med planterade buskar och träd samt avsaknad av viktiga ekologiska strukturer som förekomst av död ved och gamla träd.

Figur 1. Översiktskarta över detaljplaneområdet. Området som utreds i denna artskyddsutredning kallas utredningsområde. Området där fågelinventering och naturvärdesinventering genomfördes kallas för inventeringsområde.

Mål och syfte

Målet med utredningen är att beskriva och bedöma detaljplanens påverkan på fåglar och i förekommande fall ge generella förslag på skyddsåtgärder för att förhindra negativ påverkan på arternas population. Målet är vidare är uppfylla kunskapskravet i miljöbalken genom att visa hur skyddade arter fåglar beaktas vid genomförande av detaljplanen. Syftet med utredningen är att undvika negativ påverkan på fåglar samt att planen inte ska strida mot artskyddsförordningen.

Avgränsningar

Under nedanstående rubriker redovisas avgränsningar för den aktuella artskyddsutredningen.

Geografi

Föreliggande artskyddsutredning omfattar den föreslagna exploateringen påverkan på fåglar utifrån exploateringen omfattning och förläggning i enlighet med förslaget i plankartan (Figur 2). I denna utredning kallas det området som utreds för ”utredningsområdet”, det sammanfaller med detaljplanområdets avgränsning. Utredningsområdet är inte samma område som ”inventeringsområdet”, vilket är den avgränsning inom vilket fågelinventering och naturvärdesinventering genomfördes under våren 2025 (Ekologigruppen 2025).

Norra Köpmanvägen

250616

Figur 2. Kartan visar planerad bebyggelse inom detaljplanområdet, version 2025-06-16.

Syftet med detaljplanen är utveckla Köpmanvägen i Bro till ett tryggt och attraktivt stråk och möjliggöra en förtätning med ny bostadsbebyggelse. De tillkommande byggnaderna ska gestaltas så att de bidrar till kommunens målbild om en trivsamt huvudgata med småstadskaraktär. En artskyddsutredning är direkt kopplad till det detaljplaneförslag som legat till grund för utredningen. Om detaljplaneförslaget förändras finns risk för att också påverkan på skyddade arter förändras. Således kan artskyddsutredningen behöva uppdateras om den geografiska utbredningen av detaljplanen, eller föreslagna placering av byggnader, infrastruktur etc. ändras.

Arter som omfattas

Utredningen avser påverkan på samtliga fågelarter som finns noterade inom utredningsområdet (Ekologigruppen 2025a, Ekologigruppen 2025b samt Artportalen 2000-2025).

Utredningsområdet omfattar detaljplaneområdet.

De fågelarter vars population bedöms kunna påverkas negativt av detaljplanen, så kallade naturvårdsrelevanta arter (se faktaruta sidan 5) har omfattats av särskilt noggranna utredningar.

Naturvårdsrelevanta arter

Begreppet omfattar fågelarter som i denna rapport behandlas med noggrann utredning och som särskilt ska beaktas vid tillämpning av artskyddsförordningen (Naturvårdsverket 2022). Även begreppet prioriterade arter används ibland för dessa arter.

Rödlistade arter

Den svenska rödlistan utarbetas av Artdatabanken. Rödlistan uppdateras vart femte år och den senaste rödlistan gavs ut 2020. Rödlistan i sig innebär inget skydd utan anger olika arters risk att dö ut från Sverige. Arterna listas i olika rödlistkategorier beroende på artens status. Det finns sex rödlistningskategorier: (RE) nationellt utdöd, (CR) akut hotad, (EN) starkt hotad, (VU) sårbar, (NT) nära hotad, (DD) kunskapsbrist. Arter utan känd minskning eller negativ påverkan och med tillräckligt stor population klassas som livskraftiga (LC), det vill säga ej rödlistade.

Fågelarter listade i fågeldirektivets bilaga 1

Här listas arter som är särskilt skyddade i EU:s fågeldirektiv. Dessa arter är även markerade med b i Artskyddsförordningens bilaga 1. För dessa arter måste respektive stat upprätta skyddade livsmiljöer. Dessa arter markeras med förkortningen FD.

Fågelarter med liten lokal population

Här innefattas arter som lokalt har en liten population men som inte är rödlistade då de är förhållandevis vanliga i ett nationellt perspektiv.

Fågelarter som uppvisar en negativ trend

Innefattas arter med tydligt negativ trend som är statistiskt säkerställd under en flerårig period men som inte fångats upp i någon rödlisteklassning. Med negativ trend avses arter vars population har minskat med $\geq 20\%$ de senaste 10 åren.

Föreslagna skyddsåtgärder

I utredningen föreslås sådana skyddsåtgärder som bedöms nödvändiga för att förhindra att planen kommer i konflikt med artskyddsförordningen. Åtgärderna föreslås på ett generellt plan. Detaljerade anvisningar för åtgärder ingår inte. I möjligaste mån föreslås lokalisering för åtgärder inom detaljplaneområdet eller inom intilliggande område. Detaljutformning,

projektering och exakt lokalisering av skyddsåtgärderna måste ske i det fortsatta planarbetet. Det är önskvärt att skyddsåtgärderna i så stor utsträckning som möjligt framgår av samrådshandlingarna.

Kunskapsunderlag

Artskyddsutredningen är baserad på en naturvärdesinventering och en fågelinventering (Ekologigruppen 2025a, Ekologigruppen 2025b) samt underlagsmaterial tillhandahållet av Landskapslaget (planerad bebyggelse, version 2025-06-16, Figur 2). Utöver underlagen i ovanstående rapporter har en förnyad sökning efter noterade fågelarter i området gjorts i Artportalen (ArtDatabanken period 2000-2025).

Fågelinventeringen genomfördes i enlighet med metod Fåglar, förenklad revirkartering (Naturvårdsverket 2010) kompletterad med undersökningstyp atlasinventering (Bengtsson, K. & Green, M. 2013) enligt metodik från svensk fågelatlas (BirdLife 2012). Naturvärdesinventeringen genomfördes enligt vedertagen metodik SIS-standard SS 199000:2023. För mer information om metodik för respektive inventering, se de separata rapporterna (Ekologigruppen 2025a, Ekologigruppen 2025b).

Osäkerheter kopplade till kunskapsunderlaget

För att genomföra en revirkartering, som med rimlig säkerhet visar hur många revir av varje fågelart som finns inom ett inventeringsområde rekommenderar Naturvårdsverket åtta till tolv besök under samma år i fågelrik skog (Naturvårdsverket 2012). Naturvårdsverket bedömer dock att det är möjligt att med kvalitet genomföra en inventering med färre besök men det medför en större osäkerhet och risken finns att arter missas (Naturvårdsverket 2010).

I detta fall har fåglar inventerats vid fyra tillfällen från tidigt i april till i slutet av maj. Detta avsteg från metodiken motiveras av att inventeringsområdet inte utgörs av skog som metodiken avser, utan utgörs av ett tätbebyggt område där de begränsade naturmiljöerna som finns utgörs av villaträdgårdar.

När det gäller revirkartering av fåglar finns det generellt en viss grad av osäkerhet, särskilt vad gäller geografisk avgränsning av fortplantningsområden/revir. Ju färre observationer som revirkarteringen bygger på desto större osäkerhet finns vad gäller den geografiska avgränsningen.

Det finns även en viss risk att arter med stora revir och arter som byter boplats mellan åren missas vid en inventering ett enskilt år, trots att inventeringsområdet ingår i reviret.

Att inget besök genomfördes i mars då vissa arter (främst hackspettar) påbörjar sin häckning är också en osäkerhet i kunskapsunderlaget. De arter som kan förväntas förekomma i området har dock påträffats vid inventeringen. Därför bedömer vi sammantaget att aktuell inventering har så god säkerhet att kunskapskravet i miljöbalken uppfylls.

Process vid artskyddsutredningar

Ekologigruppens bedömning av de krav som ställs på processen för artskyddsutredningar är att den behöver innehålla nedanstående moment:

Säkerställa ett noggrant underlagsmaterial

Krav på ett heltäckande kunskapsunderlag har höjts i och med de senaste domarna vilket nästan alltid ställer krav på att inventering av fåglar ska genomföras. Domar från senare år indikerar att 10-12 inventeringstillfällen kan behövas genomföras i artrik skog i Syd- och Mellansverige under tidig vår till försommar. I vissa fall kan dock en inventering med färre besök ge tillräckligt hög kvalitet även om det medför en större osäkerhet.

Inrikta arbetet på att undvika dispens

För de flesta projekt som påverkar fåglar är det inte möjligt att få dispens eftersom projektet måste vara av "allt överskuggande allmänintresse" för att dispens ska kunna medges. Detta innebär att man måste planera projektet/planen så att dispenskrav inte utlöses.

Bedöm påverkan på skyddade arter

För skyddade arter (bland annat fåglar) ska en påverkansbedömning göras. Bedömningen måste gälla både byggtid och drifttid. Det är förbjudet att döda, skada eller störa skyddade arter.

Genomför skyddsåtgärder

Skyddsåtgärder krävs för att inte avsiktligt döda fågelindivider eller förstöra deras ägg eller bon. Det innebär exempelvis att avverkningar inte bör genomföras under fåglarnas häckningstid. Åtgärder krävs vidare om ingrepp i en fågelarts livsmiljö medför en sådan störning att tillfredsställande population av en fågelart inte kan upprätthållas. Detta gäller i huvudsak för sällsynta arter eller arter som har minskande populationer.

Skyddsåtgärder ska generellt vara på plats och fungerande innan projektets genomförande.

Samråd med länsstyrelsen

Enligt Miljöbalken bör ett 12:6 samråd med länsstyrelsen hållas i de fall verksamheten riskerar att ett förbud enligt artskyddsförordningen utlöses. Vid planprocesser kan synpunkter istället erhållas i samband med samråd i planprocessen. Verksamhetsutövaren är alltid ansvarig för att artskyddsförordningen följs.

Lagstiftning för fåglar

Under nedanstående rubriker redogörs för den lagstiftning som direkt, eller indirekt har bärighet på fåglar.

Miljöbalken

Bestämmelserna i miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl (Sveriges riksdag 2022a).

Miljöbalkens hänsynsparagraf

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd är skyldig att skaffa sådan kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet (Sveriges riksdag 2022b).

Artskyddsförordningen

Regelverket kring artskydd regleras i Sverige genom artskyddsförordningen. Detta är en nationell lagstiftning som införlivar EU:s art- och habitatdirektiv, samt fågeldirektiv i svensk lagstiftning. Alla svenska fåglar är fridlysta enligt 4 §. Artskyddsförordningen är att se som en precisering av miljöbalkens hänsynsparagraf.

Artskyddsförordningen 4 §

Det är förbjudet att:

1. avsiktligt fånga eller döda vilda fåglar
2. avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg eller bortföra sådana fåglars bon
3. samla in vilda fåglars ägg, även om de är tomma
4. avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningstid, om inte störningen saknar betydelse för att:
 - a) bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredställande nivå, särskilt utifrån ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, eller
 - b) återupprätta populationen till denna nivå

Förbuden gäller inte jakt efter fåglar. I fråga om sådan jakt finns bestämmelser med motsvarande innebörd i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905).

Naturvårdsverket anser att befintlig praxis gällande begreppet ”störning” innefattar försämringar eller förstörelse av fåglars fortplantningsområden (Naturvårdsverket 2022). I lagens mening bör således (enligt Naturvårdsverket) en sådan påverkan, som exempelvis ny bebyggelse utgör, tolkas in i förbudet mot störning i de fall störningen riskerar att förhindra att artens populationsnivå fortsatt kan bibehållas på en tillfredställande nivå.

Ekologigruppen bedömer att fågelarter som i denna rapport klassificeras som naturvårdsrelevanta oftast utgör sådana arter där hänsyn behöver tas för att bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredställande nivå (se faktaruta sidan 5).

Förbud mot att döda fåglar och att förstöra ägg och bon

Enligt Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt *döda* eller *skada* alla vilt förekommande fågelarter samt att förstöra deras ägg och bon (se faktaruta sidan 8).

Förbud mot populationspåverkande störning

Enligt artskyddsförordningen att det är förbjudet att avsiktligt *störa* vilda fåglar om inte *störningen* saknar betydelse för att upprätthålla populationen av arten på en tillfredställande nivå eller att återupprätta populationen till en tillfredställande nivå (se faktaruta sidan 8).

Om en sådan negativ påverkan kan förutses, kan i många fall verksamma skyddsåtgärder genomföras så att kontinuerlig ekologisk funktion upprätthålls och populationen därmed inte riskerar att minska. De åtgärder som kan vara aktuella är olika former av preventiva eller förbättrande åtgärder som är avsedda att begränsa eller helt motverka de negativa effekterna av en verksamhet eller åtgärd. Exempelvis kan en sådan åtgärd bestå av att skapa nya livsmiljöer eller höja kvaliteten på, eller i anslutning till, det aktuella inventeringsområdet.

Det ska tilläggas att det finns en viss osäkerhet i hur begrepp som störning och tillfredsställande population ska tolkas i lagstiftningen då denna är förhållandevis ny (lagen trädde i kraft 2022-10-01). Kommande rättsfall som prövar lagstiftningen kommer i framtiden tydligare reda ut dessa begrepp.

Fåglar inom utredningsområdet

Genomförda inventeringar och insamlade data visar att det finns 34 fågelarter noterade under häckningstid inom eller strax intill utredningsområdet. Av dessa var 14 stycken naturvårdsrelevanta (Ekologigruppen 2025a, Ekologigruppen 2025b och ArtDatabanken, period 2000-2025).

Naturvårdsrelevanta fågelarter

Av de fågelarter som noterats i utredningsområdet är 14 arter så kallade naturvårdsrelevanta arter (Tabell 1). Ej naturvårdsrelevanta arter redovisas i Bilaga 1. För naturvårdsrelevanta arter som bedöms häcka inom utredningsområdet har en noggrann bedömning gjorts av vilka behov som finns av att vidta åtgärder för att arterna inte ska påverkas negativt av detaljplanen. Att en fågelart häckar inom området behöver inte betyda att själva boet är beläget inom utredningsområdet. För arter med stora revir kan utredningsområdet vara en viktig del av artens revir även om själva boplatserna ligger utanför.

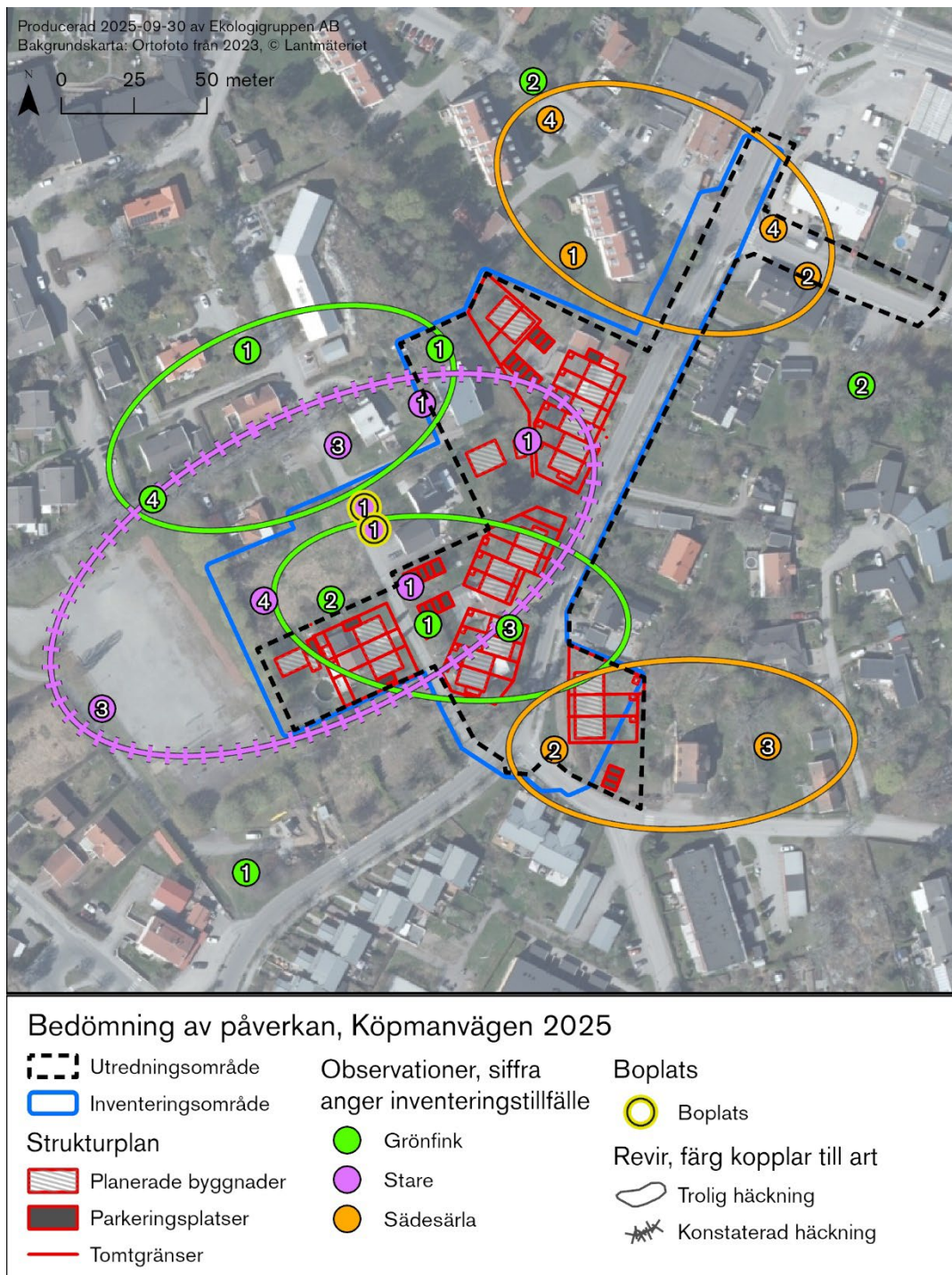
Tabell 1. Tabellen redovisar de naturvårdsrelevanta fågelarter som påträffats i utredningsområdet. ASF=Artskyddsförordningen. RK=Rödlisterkategorier; NT=nära hotad, EN=starkt hotad.

Art	RK	Förekomst/ Häckningsstatus
Björktrast	NT	En björktrast noterades inom häcktid. Det är möjligt att arten häckade inom eller strax utanför utredningsområdet 2025.
Fiskmås	NT	Upp till fem fiskmåsar har setts flygande omkring utredningsområdet. De har inte noterats på några hustak eller födosökande inom själva utredningsområdet. Ekologigruppens bedömning är att de födosöker i Bro tätort och sannolikt häckar på hustak i närheten men inte inom utredningsområdet.
Gråkråka	NT	Ett par gråkråka har noterats med permanent revir inom utredningsområdet. Paret konstaterades häcka i en av tallarna utanför utredningsområdet.
Gråsparv	LC, liten lokal populat ion	Fyra par har noterats med permanenta revir inom och strax utanför utredningsområdet. För två av paren konstaterades häckning i norra delen då de sågs besöka sina boplatser. De andra två paren häckade troligen i den södra delen.
Gråtrut	VU	Tre gråtrutar har setts flygande omkring utredningsområdet. De har inte noterats på några hustak eller födosökande inom själva utredningsområdet. Ekologigruppens bedömning är att de födosöker i Bro tätort och sannolikt häckar på hustak i närheten men inte inom utredningsområdet.
Grönfink	EN	Två par med permanent revir har noterats inom utredningsområdet. Det är troligt att dessa häckar inom eller strax utanför utredningsområdet 2025.
Mindre hackspett	NT	En sjungande och trummande mindre hackspett noterades vid den naturvärdesinventering som genomfördes innan fågelinventeringen. Den noterades först inom utredningsområdet, sedan flög den vidare till ett lövrikt bryn strax öster om utredningsområdet och fortsatte trumma. Inget revir har avgränsats för arten i kartan, eftersom arten har stora revir och vi saknar data för att avgränsa det på ett rimligt sätt, men Ekologigruppens bedömning är att utredningsområdet utgör utkanten på ett revir eller större

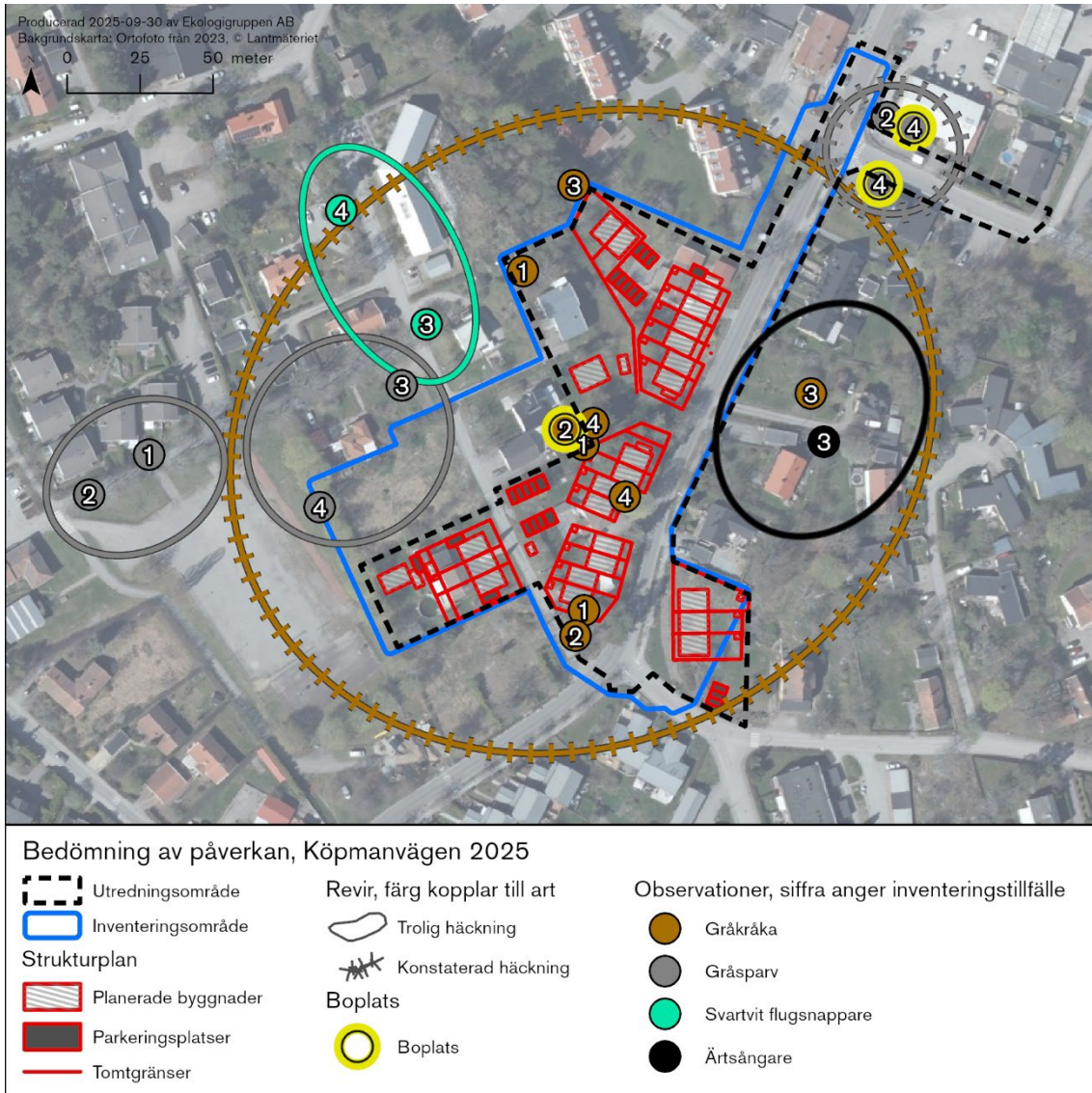
Art	RK	Förekomst/ Häckningsstatus
		födösökningsområde. Arten bedöms inte häcka inom utredningsområdet eller dess direkta närhet.
Skrattmåsa	NT	Upp till 21 skratmåsar har setts förbiflygande men bedöms inte använda utredningsområdet för varken födosökande eller häckning.
Stare	VU	Ett par stare har noterats med ett permanent revir inom utredningsområdet. De konstaterades häcka i en av askarna i precis utanför utredningsområdet, men reviret sträcker sig innanför det.
Svartvit flugsnappare	NT	Ett par svartvit flugsnappare noterades med ett permanent revir utanför utredningsområdet. Det är troligt att paret häckade strax utanför utredningsområdet 2025.
Sädesärsla	LC, negativ trend	Två par sädesärsla noterades med permanenta revir som sträcker sig både inom och utanför utredningsområdet. Det är troligt att dessa häckade inom eller strax utanför utredningsområdet 2025.
Tornseglare	EN	Sex tornseglare sågs födosöka i luftrummet ovanför utredningsområdet. Det är möjligt att dessa häckar inom eller strax utanför utredningsområdet.
Ärtsångare	NT	En sjungande ärtsångare noterades vid ett tillfälle. Eftersom arten uppvisade revirhävande beteende och att antalet besök var få, har ett revir avgränsats redan efter en notering. Det är troligt att arten häckade strax utanför utredningsområdet 2025.
Östersjötrut	VU	Två östersjötrutar har setts flygande omkring utredningsområdet. De har inte noterats på några hustak eller födosökande inom själva utredningsområdet. Ekologigruppens bedömning är att dom födosöker i Bro tätort och sannolikt häckar på hustak i närheten men inte inom utredningsområdet.

Påverkan

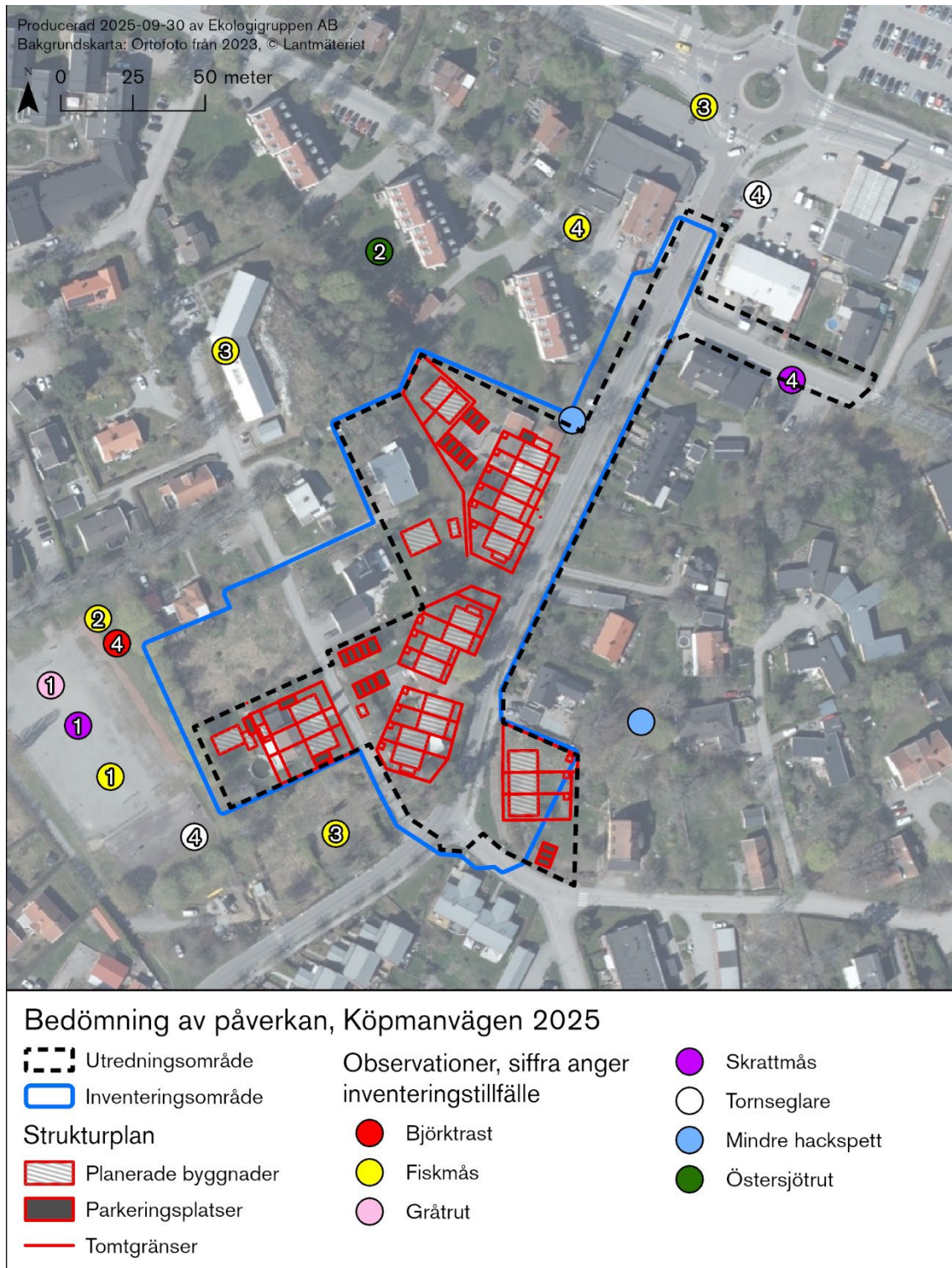
Under följande rubriker görs en bedömning av den påverkan på fåglar och naturmiljön som detaljplanen kan komma att innebära. Bedömningen utgår från en analys illustrerad i Figur 3 – 5. Därefter görs en beskrivning av ett antal osäkerhetsfaktorer vid bedömning av påverkan.

Figur 3. Planerad bebyggelse i relation till observationer och revir av naturvårdsrelevanta fåglar.

Figur 4. Planerad bebyggelse i relation till observationer och revir av naturvårdsrelevanta fåglar.

Figur 5. Planerad bebyggelse i relation till observationer av naturvårdsrelevanta fåglar.

Detaljplanens påverkan på fåglar

Populationerna av tre av 14 naturvårdsrelevanta arter (grönfink, mindre hackspett och stare) bedöms riskera att påverkas negativt av detaljplanens genomförande om inte skyddsåtgärder genomförs. Samtliga bedömningar för naturvårdsrelevanta arter motiveras i Tabell 2. Deras position i förhållande till planerad bebyggelse visas i Figur 3 – 5.

För vanligt förekommande fågelarter (icke naturvårdsrelevanta) bedöms att detaljplanen inte riskera att förhindra möjligheten att upprätthålla populationen av arten på en tillfredställande nivå. Dessa arter utreds därför inte närmare i denna artskyddsutredning. De vanligt förekommande fågelarterna listas i bilaga 1.

Tabell 2. Tabellen redovisar motiv och bedömning. Rödlistekategori enligt följande: NT: Nära hotad, VU: Sårbar, EN: Starkt hotad. LC: Livskraftig, det vill säga inte rödlistad.

Svenskt namn, rödlistekategori	Antal	Motivering till bedömning av påverkan	Risk för störning som påverkar lokal population
Björkrast NT	1 ex	En björkrast har noterats utanför utredningsområdet vid ett tillfälle. Eftersom inget tyder på att arten nyttjar utredningsområdet bedöms arten inte påverkas av detaljplanens genomförande.	Nej
Fiskmåsar NT	1 – 5 ex	Upp till fem fiskmåsar har noterats förbiflygande utanför utredningsområdet. Eftersom inget tyder på att arten nyttjar utredningsområdet bedöms arten inte påverkas av detaljplanens genomförande.	Nej
Gråkråka NT	1 par	Ett par gråkråka konstaterades häcka i en av tallarna precis utanför utredningsområdet. Eftersom trädet där paret häckar inte bedöms påverkas av detaljplanen, samt att det finns gott om andra lämpliga höga träd både inom och intill utredningsområdet, bedöms detaljplanen inte hindra paret från att fortsätta häcka inom eller intill planområdet. Gråkråkan är dessutom en art som ofta förekommer i närheten av människor. En ökad mänsklig närvaro bedöms inte påverka parets möjlighet till födosökning. Därför bedöms detaljplanen inte riskera att påverka den lokala populationen av gråkråka.	Nej
Gråsparv LC	4 par	Fyra par gråsparvar har noterats med permanenta revir i kanten av utredningsområdet. Gråsparven är en art som ofta förekommer i närheten av människor. En ökad mänsklig närvaro bedöms inte påverka parens möjlighet till födosökning. Häckningsmiljöerna bedöms inte heller påverkas av detaljplanen. Detaljplanen bedöms inte riskera att påverka den lokala populationen av gråsparv.	Nej
Gråtrut VU	3 ex	Tre gråtrutar har noterats förbiflygande utanför utredningsområdet. Eftersom inget tyder på att dessa nyttjar utredningsområdet bedöms arten inte påverkas av detaljplanens genomförande.	Nej

Svenskt namn, rödlistekategori	Antal	Motivering till bedömning av påverkan	Risk för störning som påverkar lokal population
Grönfink EN	2 par	Ett av två par riskerar att påverkas genom att delar av reviret tas i anspråk samt att buskar och träd inom reviret planeras att avverkas vid detaljplanens genomförande.	Ja
Mindre hackspett NT	1 ex	Individen som observerades uppehöll sig framför allt utanför utredningsområdet, i en lövdunge som inte påverkas av detaljplanen. Dock passerade den hastigt genom utredningsområdet, vilket tyder på att utredningsområdet är lummigt nog för att utgöra en passage eller spridningskorridor för arten. Inventeringsområdet i sig är av låg kvalitet för mindre hackspett eftersom död ved och äldre träd i princip saknas helt. Ekologigruppen bedömer att området snarare används som en spridningsväg till lämpliga häcknings- och födosökshabitat i omgivande landskap. Eftersom träd och buskar kommer att avverkas finns det risk att artens spridningsväg genom området begränsas, och på så vis riskerar arten att påverkas negativt av detaljplanens genomförande.	Ja
Skrattmåsa NT	21 ex	Upp till 21 skratmåsar har noterats förbiflygande utanför utredningsområdet. Eftersom inget tyder på att arten nyttjar utredningsområdet bedöms arten inte påverkas av detaljplanens genomförande.	Nej
Stare VU	1 par	Ett par stare konstaterades häcka i en ask strax utanför utredningsområdet. Trädet där paret häckade 2025 bedöms inte påverkas av detaljplanen. Däremot kommer delar av reviret tas i anspråk genom detaljplanen samt att vissa träd och buskar som ligger inom parets revir kommer avverkas. Detta kan påverka paret möjlighet att födosöka, och detaljplanen kan därmed medföra risk för störning som påverkar den lokala populationen av stare.	Ja
Svartvit flugsnappare NT	1 par	Ett revir av svartvit flugsnappare noterades utanför utredningsområdet. Därför bedöms arten inte påverkas av detaljplanens genomförande.	Nej
Sädesärla LC	2 par	Två par sädesärla noterades med permanenta revir som sträckte sig inom och utanför utredningsområdet. Sädesärlan är en vanlig art som ofta häckar och födosöker nära människan. I den mån utredningsområdet får något ändrad karaktär vid detaljplanens genomförande, gynnas arten av åtgärderna som görs för de andra arterna som bedöms riskera att påverkas. Därför bedömer Ekologigruppen inte att detaljplanen medför risk för störning som påverkar den lokala populationen av sädesärla.	Nej
Tornseglare EN	6 ex	Sex tornseglare har noterats förbiflygande utanför utredningsområdet. Eftersom inget tyder på att	Nej

Svenskt namn, rödlistekategori	Antal	Motivering till bedömning av påverkan	Risk för störning som påverkar lokal population
		arten nyttjar utredningsområdet bedöms arten inte påverkas av detaljplanens genomförande.	
Ärtsångare NT	1 par	Ett revir av ärtsångare noterades på östra sidan av köpmanvägen, det vill säga utanför utredningsområdet. Därför bedöms arten inte påverkas av detaljplanens genomförande.	Nej
Östersjötrut VU	2 ex	Två östersjötrutar har noterats förbiflygande utanför utredningsområdet. Eftersom inget tyder på att arten nyttjar utredningsområdet bedöms arten inte påverkas av detaljplanens genomförande.	Nej

Störning under anläggningstiden

Under själva byggtiden innebär aktiviteterna i området en mycket påtaglig men tidsbegränsad störning för fåglarna. Buller och ständig mänsklig närvaro innebär sannolikt att en del av fåglarna inte kommer att häcka under den period som byggaktiviteterna pågår. Åtminstone för mer allmänt förekommande arter kan man dock förutsäga att de återkommer till området efter byggperioden, i den utsträckning området då fortsatt erbjuder lämpliga miljöer för arterna.

Ekologigruppen uppfattar att denna tillfälliga störning är av liten betydelse för arternas lokala populationer på några års sikt och därmed inte riskerar att utlösa förbud enligt artskyddsförordningen.

Detaljplanens påverkan på naturmiljön

Flera naturvärdesbiotoper med visst och lågt naturvärde kommer att beröras av detaljplanens genomförande genom att de delvis tas i anspråk för bebyggelse och anläggning av nya trädgårdar/kvartersmark. Se Figur 6 för den planerade bebyggelsens förhållande till de naturvärdesbiotoper som avgränsades vid naturvärdesinventeringen (Ekologigruppen 2025a).

Inom inventeringsområdet är naturvärdet knutet till trädgårdar med inslag av blommande och bärande träd och buskar samt enstaka inslag av äldre träd. Samtliga identifierande värdefulla träd inom inventeringsområdet (en ask med mistel och en lönn med mistel) kommer att sparas och skyddas i genomförandet av detaljplanen. Även andra äldre träd kommer att sparas och skyddas i detaljplanen (röda ringar i Figur 2). Utanför inventeringsområdet förekommer även en äldre tall där gråkråka häckar, och en äldre ask med håligheter där stare häckar. Dessa träd bedöms inte heller påverkas av detaljplanens genomförande. Däremot kommer ett okänt antal unga till vuxna träd och buskar att behöva avverkas inom befintliga trädgårdar. Inga gamla träd bedöms behöva avverkas. Samtidigt planeras många buskar och träd att planteras. Brynmiljöer planeras att förstärkas genom plantering av nya buskar och träd, och ytor med parkmark planeras att förstärkas genom att träd som avverkas placeras ut som faunadepåer (ansamling av död ved avsedd för att stärka biologisk mångfald). Se mer om vilka åtgärder som planeras att genomföras för att stärka biologisk mångfald i Figur 2.

Totalt bedöms cirka 2 052 kvm mark av klass 4 (visst naturvärde) och 5 400 kvm mark med lågt naturvärde påverkas av detaljplanens genomförande. Eftersom ytorna som tas i anspråk utgörs av trädgårdar med visst till lågt naturvärde, är dessa jämförbara med de miljöer som

nyskapas genom detaljplanens genomförande. Det är sannolikt att ytor som idag utgörs av lågt naturvärde (cirka 5 400 kvm) kommer att få något högre naturvärde efter detaljplanens genomförande, genom att buskar och träd planteras på ytor där det inte fanns det tidigare. Sammantaget bedöms därför detaljplanens påverkan innebära både mindre negativa konsekvenser genom avverkning av vissa buskar och träd främst inom ytor med visst naturvärde. Även mindre positiva konsekvenser genom att plantering av nya buskar och träd planeras, delvis inom ytor som idag hyser lågt naturvärde. Eftersom detta sker inom en begränsad yta (cirka 0,74 hektar mark bedöms påverkas) inom en tätort som redan utgörs av trädgårdar, bedöms detaljplanens påverkan (på de begränsade naturvärden som finns) vara försumbar förutsatt att nya träd och buskar planteras som planerat.

Naturvärdesklasser

Följande naturvärdesklasser finns i SIS standard 199000:2014.

Högsta naturvärde, naturvärdesklass 1. Störst positiv betydelse för biologisk mångfald

Högt naturvärde, naturvärdesklass 2. Stor positiv betydelse för biologisk mångfald.

Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3. Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald.

Visst naturvärde, naturvärdesklass 4. Viss betydelse för biologisk mångfald.

För närmare beskrivning av påverkan på naturvärden hänvisas till naturvärdesinventeringen (Ekologigruppen 2025a).

Figur 6. Karta över den planerade bebyggelsen i relation till kända naturvärden. I kartan ses hur mark som främst utgörs av låga naturvärden tas i anspråk.

Osäkerheter i bedömningen

Trots noggranna inventeringar finns det vissa generella osäkerheter vid bedömningen av en exploaterings påverkan på de arter som omfattas av en artskyddsutredning. En generell svårighet när det gäller bedömningen av risk för påverkan på en fågelart är bedömningen av storleken på artens lokala population och ifall denna har en tillfredställande nivå (se avsnitt om lagstiftning, sidan 8). Den lokala populationen ska utgå från att en population är isolerad genetiskt och/eller geografiskt. För många arter är avgränsning av, och därmed bedömning av

storleken på den lokala populationen, mycket svårbedömd. Den lokala populationen antas i denna utredning schablonmässigt motsvara populationen i Stockholms län när det gäller kortflyttande arter och stannfåglar. När det gäller långflyttande arter används hela Sverige som schablon.

Den nuvarande lagstiftningen avseende fåglar är förhållandevis ny och började gälla 2022-10-01 (se avsnitt om lagstiftning, sidan 8). Det finns fortfarande en viss osäkerhet i hur begrepp som störning och tillfredsställande population ska tolkas i lagstiftningen. Kommande rättsfall som prövar den nya lagen kommer i framtiden tydligare reda ut dessa begrepp.

Skyddsåtgärder

Under denna rubrik presenteras förslag till skyddsåtgärder i syfte att förhindra att planen kommer i konflikt med artskyddsförordningen. Åtgärdsförslagen baseras på en genomgång av vilka fågelarter som förekommer i området och vilka arter som bedöms riskera att påverkas av detaljplanen (Tabell 2). Vi utgår från att åtgärder för ekologisk kontinuitet behöver genomföras i sådan omfattning att åtgärderna helt och hållet uppväger den förväntade negativa påverkan som genomförandet av detaljplanen innebär.

Om de skyddsåtgärder som föreslås i denna artskyddsutredning genomförs är det Ekologigruppens bedömning att risken är liten för att detaljplanerna ska strida mot bestämmelserna i artskyddsförordningen.

Åtgärder för att undvika att döda fåglar och skada ägg och bon

I enlighet med artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt döda fåglar och att skada deras ägg och bon (se faktaruta sidan 8). För att inte riskera att utlösa detta förbud bör inte avverkning av träd och buskar, röjning och schaktning av växtlighet ske under fåglarnas häckningsperiod. Häckningstiden för fågelarter som förekommer i detaljplaneområdet infaller generellt mellan 15 mars och 15 augusti.

Denna åtgärd gäller för samtliga inom området häckande fågelarter, det vill säga samtliga fågelarter och inte bara de fågelarter som är naturvårdsrelevanta.

Åtgärder för att uppfylla krav avseende störning av fåglar

I enlighet med artskyddsförordningen är det förbjudet att skada eller avsiktligt störa fåglar så att det finns en risk att en arts population inte längre kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå (se faktaruta sidan 8). För att uppfylla kravet behöver skyddsåtgärder genomföras så att planen inte förorsakar en sådan störning.

Till skillnad mot tidigare skrivningar i artskyddsförordningen finns det efter 2022-10-01 inte längre ett strikt skydd mot att skada fåglars fortplantningsområden. Fortplantningsområden och viloplatsar bedöms dock ändå vara skyddade i de fall det bedöms att populationen av en fågelart inte kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå om den planerade exploateringen genomförs (SFS 2022:928, ASF 2007:845).

Under nästföljande rubrik redovisas en detaljerad utredning av de naturvårdsrelevanta fågelarter som bedöms riskera att påverkas negativt av detaljplanen. För övrigt förekommande fågelarter, det vill säga sådana arter som inte är naturvårdsrelevanta (Bilaga 1) föreslås inga skyddsåtgärder

utöver åtgärder för att undvika att döda fåglar eller skada deras ägg eller bon. Arterna kan ändå, i vissa fall, gynnas av de åtgärder som genomförs för andra arter.

Detaljerad utredning av naturvårdsrelevanta fåglar

Detta avsnitt inleds med en kortare beskrivning av de naturvårdsrelevanta arter (grönfink, mindre hackspett och stare) som bedöms ha revir eller häcka inom inventeringsområdet och vars population bedöms riskera att påverkas negativt av föreslagen detaljplan. Beskrivningen omfattar arternas ekologi, status/trend, förekomst i detaljplandområdet, bedömning av påverkan samt förslag till skyddsåtgärder. Skyddsåtgärderna beskrivs utifrån målsättningen att de ska leda till förbättrade förutsättningar för arten i så pass stor utsträckning att förbättringen med god marginal väger upp detaljplanens förväntade negativa påverkan.

Information om arternas ekologi har inhämtats från Artfakta (ArtDatabanken 2025), om status och trender från Sveriges fåglar (BirdLife 2023), Övervakning av fåglarnas populationsutveckling (Green m. fl. 2023) och från Rödlistan 2020. Information om fågelarters förekomst i inventeringsområdet har inhämtats från Artportalen (sökning 2000–2025).

Grönfink^{EN}

Ekologi

Grönfink häckar i skogsbryn, enbackar, buskmarker, parker och trädgårdar och förekommer i större delen av Sverige. Födan utgörs främst av frön, knoppar och bär men även insekter. Ungarna matas främst med insekter.

Figur 7. Grönfink bedömdes häcka med två par vid Köpmanvägen. Arten är rödlistad (EN) och har nationellt minskat med cirka 60% under den senaste 10-årsperioden.

Status/trend

Grönfink är ny på rödlistan från och med 2020. Arten har inte varit rödlistad tidigare, men på grund av en mycket kraftig populationsnedgång de senaste tio åren, orsakad av sjukdomen gulknopp, är den numera rödlistad i hotkategorin Starkt hotade arter (EN).

Förekomst i detaljplaneområdet

Två par grönfinkar med permanent revir har noterats inom inventeringsområdet. Det är troligt att dessa häckar inom eller strax utanför inventeringsområdet 2025.

Bedömning av exploaterings påverkan

Ett av två par med revir bedöms riskera att påverkas genom att delar av reviret tas i anspråk samt att buskar och träd inom reviret planeras att avverkas vid detaljplanens genomförande. I enlighet med försiktighetsprincipen rekommenderar Ekologigruppen därför att skyddsåtgärder genomförs för att säkerställa att förbud enligt artskyddsförordningen inte utlöses.

Skyddsåtgärder

- **Bevara, utveckla och återskapa brynmiljöer.** Skogsbryn och buskmarker är viktiga häckbiotoper för grönfink. Ekologigruppen rekommenderar att brynmiljöer och buskmarker i området i så stor utsträckning som möjligt bevaras. I de fall ny bebyggelse tar befintliga brynmiljöer i anspråk bör nya lövrika skogsbryn utvecklas. Detta kan exempelvis göras genom att plantera inhemska lövträd, avverka ung uppväxande gran, så in buskar etc.

Mindre hackspett^{NT}

Ekologi

Mindre hackspett är Sveriges minsta hackspettsart med en kroppslängd av endast cirka 15 centimeter. Arten lever i löv- och blandskog med förekomst av äldre lövträd, i södra Sverige särskilt ädellövträd. För häckning krävs döda lövträd. Mindre hackspett har stora revir. För att häcka framgångsrikt behöver ett par cirka 40 hektar äldre lövdominerad skog inom ett område på upp till 200 hektar.

Status/trend

Mindre hackspett tillhör en av de skogslevande arter som påverkats negativt av bristen på död ved och hålträd i många skogar. Arten är rödlistad som NT-nära hotad eftersom populationen har minskat kraftigt, cirka 45% under de senaste 10 åren. Minskningstakten för den svenska populationen bedöms vara nära gränsvärdet för att hamna i kategori sårbar (VU).

Förekomst i området

Arten observerades inte inom ramen för fågelinventeringen 2025 men vid den naturvärdesinventering som genomfördes innan fågelinventeringen. Då noterades en sjungande och trummande mindre hackspett först inom inventeringsområdet, sedan flög den vidare till ett lövrikt bryn strax öster om inventeringsområdet och fortsatte trumma. Inget revir har avgränsats för arten i kartan, eftersom arten har stora revir och vi saknar data för att avgränsa det på ett rimligt sätt, men Ekologigruppens bedömning är att inventeringsområdet utgör utkanten på ett revir eller större födosökningsområde. Arten bedöms inte häcka inom inventeringsområdet eller dess direkta närhet 2025. Det bedöms inte finnas förutsättningar för arten att häcka inom inventeringsområdet eftersom träden främst är unga och de flesta är barrträd. Dessutom utgörs inventeringsområdet av tomtmark mitt inne i en tätort där all

naturmark är mycket fragmenterad utan sammanhängande trädmiljöer (endast utspridda trädgångar eller solitära träd).

Bedömning av exploaterings påverkan

Individen som observerades uppehöll sig framför allt utanför utredningsområdet, i en lövdunge som inte påverkas av detaljplanen. Dock passerade den hastigt genom utredningsområdet, vilket tyder på att utredningsområdet är lummigt nog för att utgöra en passage eller spridningskorridor för arten. Inventeringsområdet i sig är av låg kvalitet för mindre hackspett eftersom död ved och äldre träd i princip saknas helt. Ekologigruppen bedömer att inventeringsområdet snarare används som en spridningsväg till lämpliga födosökmiljöer i omkringliggande landskap där inslaget av lövträd och död ved är större. Eftersom träd och buskar kommer att avverkas finns det risk att artens spridningsväg genom området begränsas, om inte skyddsåtgärderna listade nedan genomförs. På så vis riskerar arten att påverkas negativt av detaljplanens genomförande. Det är något osäkert och svårbedömt huruvida populationen av mindre hackspett påverkas av detaljplanen, men enligt försiktighetsprincipen rekommenderar vi att åtgärderna nedan genomförs.

Skyddsåtgärder

- **Undvik fragmentering.** Säkerställ att det finns flera vuxna träd inom utredningsområdet. Det är viktigt att det även efter exploateringen finns en kontinuitet av fullvuxna träd i området, helst lövträd. Vuxna lövträd gör att mindre hackspett fortsatt kan använda utredningsområdet som spridningsväg till närliggande födosökningsområden. Åtgärden gynnar även grönfink och stare, samt flertalet andra fågelarter.
- **Plantera nya träd.** För att kompensera för den trädmiljö som tas i anspråk bör nya träd planteras. Antalet träd som planteras bör vara fler än de som tas ner eftersom de nertagna träden generellt är äldre och större och därmed har en större grönyta än de som nyplanteras. Träden ska vara inhemska, gärna oxel, björk, rönn, träd som också grönfink kan födosöka och häcka i.

Stare (VU)

Ekologi

Stare häckar oftast i grova träd med hål men kan också häcka i fågelholkar. Arten behöver en ganska varierad livsmiljö bestående av gräsmattor, åkrar, eller parker. Födosök sker oftast på marken och ibland långt ifrån boplatsen (ArtDatabanken 2025). Staren är rödlistad men är fortfarande tämligen vanligt förekommande i Stockholms län. Stare verkar inte ha särskilt höga krav på sin livsmiljö i tätortsnära områden. Den har dock ett visst indikatorvärde för värdefulla och artrika naturmiljöer då den ofta häckar i gamla hålträd och är gynnas av ett varierat odlingslandskap. Stare är rödlistad som VU-sårbar, på grund av en populationsutveckling som varit nedåtgående under en lång tid. De senaste 20 åren har populationen minskat med drygt 40% (BirdLife 2023). Enligt Green m.fl. 2021 visade inventeringar genomförda under sommaren på en fortsatt negativ trend, medan inventeringar från vintern 2020/2021 visade på en viss uppgång i antal starar. Uppgången förklaras delvis med mildare och snöfria vintrar.

Status/trend

Stare är en tämligen allmän i Stockholms län men har under en lång tid haft en mycket negativ populationsutveckling. Arten är rödlistad som Sårbar (VU). Mellan 1975-1998 halverades det svenska beståndet. Minskningen har därefter fortsatt successivt och fram till 2023 hade

ytterligare 50-60% av alla starar försvunnit. Vissa vinterinventeringar, bland annat från vintern 2020/2021 visar på en viss uppgång i antal starar vilket delvis förklaras med mildare och snöfria vintrar. Igenplantering eller igenväxning av betesmarker är starkt negativt för stare då det innebär att födosökmiljöer försvinner.

Förekomst i området

Ett par stare konstaterades häcka i en av askarna strax utanför utredningsområdet. Paret har ett permanent revir som sträcker sig inom utredningsområdet.

Bedömning av exploateringens påverkan

Ett par stare konstaterades häcka i en ask strax utanför utredningsområdet. Trädet där paret häckade 2025 bedöms inte påverkas av detaljplanen. Däremot bedöms paret riskera att påverkas negativt genom att vissa gräsytor och vissa träd och buskar som ligger inom parets revir avverkas. Det kan påverka parets möjlighet att födosöka.

Åtgärder

- **Plantera nya träd.** För att kompensera för den trädmiljö som tas i anspråk bör nya träd planteras. Antalet träd som planteras bör vara fler än de som tas ner eftersom de nertagna träden generellt är äldre och större och därmed har en större grönyta än de som nyplanteras. För att bibehålla eller öka förutsättningarna för födosök för stare rekommenderas plantering av bärande träd, exempelvis rönn, oxel eller körsbär.
- **Bevara och återskapa öppna gräsytor.** Öppna gräsytor är viktiga för födosök av bland annat stare och grönfink. En viktig åtgärd är därför att i så stor utsträckning som möjligt undvika asfalt och hårdgjorda ytor. Som kompensation för minskade arealer öppna gräsytor rekommenderas att örter sås in i kvarvarande och nyanlagda gräsmarker.
- **Sätta upp 10 holkar anpassade för stare.**

Figur 8. Häckande stare som besöker bohål. Bild ej tagen vid Köpmanvägen.

Sammanställning av föreslagna skyddsåtgärder för fåglar

Förslag på åtgärder som bedöms som nödvändiga i syfte att minimera risk för att detaljplanen kommer i konflikt med artskyddsförordningen sammanfattas enligt följande.

- **All avverkning, markarbeten, röjning och schaktning av markvegetation bör genomföras under icke häckningssäsong i syfte att undvika förbudet mot att döda och skada fåglar.** Häckningssäsongen infaller i denna del av landet generellt den 15 mars–15 augusti. Observera att åtgärden gäller för alla i området förekommande fågelarter.
- **Undvik fragmentering. Säkerställ att det finns flera vuxna träd inom utredningsområdet.**
- **Plantera nya träd.**
- **Bevara, utveckla och återskapa brynmiljöer.**
- **Bevara och återskapa öppna gräsytor.**
- **Sätt upp 10 holkar anpassade för stare**

I tabellen nedan summeras de förslag till skyddsåtgärder som identifierats i den artspecifika utredningen ovan.

Tabell 2. Tabellen redovisar rekommenderade skyddsåtgärder. Rött kryss anger åtgärd som bedöms krävas för att förbud enligt artskyddsförordningen inte ska riskera att utlösas. Svart kryss anger att åtgärden inte bedöms nödvändig men att skulle vara gynnsam för arten.

Förslag till åtgärd	Grönfink	Mindre hackspett	Stare
Undvik fragmentering. Säkerställ att det finns flera vuxna träd inom utredningsområdet. Det är viktigt att det även efter exploateringen finns en kontinuitet av fullvuxna träd i området, helst lövträd. Vuxna lövträd gör att mindre hackspett fortsatt kan använda utredningsområdet som spridningsväg till närliggande födosökningsområden. Åtgärden gynnar även grönfink och stare.	X	X	X
Plantera nya träd. För att kompensera för den trädmiljö som tas i anspråk bör nya träd planteras. Antalet träd som planteras bör vara fler än de som tas ner eftersom de nertagna träden generellt är äldre och större och därmed har en större grönyta än de som nyplanteras. För att bibehålla eller öka förutsättningarna för födosök för stare och grönfink rekommenderas plantering av bärande träd, exempelvis rönn, oxel eller körsbär.	X	X	X
Bevara, utveckla och återskapa brynmiljöer. Brynmiljöer är viktiga som häckplats för bland annat grönfink och dessa miljöer bör i möjligaste mån bevaras. I de fall ny bebyggelse eller vägar tar befintliga brynmiljöer i anspråk bör nya lövrika skogsbryn utvecklas. Detta kan exempelvis göras genom att plantera inhemska lövträd, avverka ung uppväxande gran, så in buskar etc.	X	X	X
Bevara och återskapa öppna gräsytor. Öppna gräsytor är viktiga för födosök av bland annat grönfink och stare. En viktig åtgärd är därför att i så stor utsträckning som möjligt undvika asfalt och hårdgjorda ytor. Som kompensation för minskade arealer öppna gräsytor rekommenderas att örter sås in i kvarvarande och nyanlagda gräsmarker.	X		X
Sätt upp 10 holkar anpassade för stare.			X

Förslag till vidare utredning

Om så önskas kan Ekologigruppen vara ekologistöd vid utformning av skyddsåtgärder.

Referenser

Tryckta källor

Bengtsson, K. & Green, M. 2013. Skånes Fågelatlas. SkOF, Vellinge. Skånes fågelatlas-den skånska häckande fågelfaunans utveckling enligt de båda atlasinventeringarna 1974–1984 och 2003–2009.

BirdLife. 2023. Sveriges fåglar 2023. – BirdLife Sverige – Sveriges Ornitologiska Förening, Halmstad.

Ekologigruppen 2025a. Naturvärdesinventering vid Köpmanvägen

Ekologigruppen 2025b. Fågelinventering vid Köpmanvägen

Lunds universitet 2023. Green M., Haas F., Lindström Å. Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport för 2022.

Naturvårdsverket 2009. *Handbok 2009:2. Handbok för artskyddsförordningen. Del 1 – fridlysning och dispenser.* Stockholm: Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket 2010. Manual för uppföljning i skyddade områden – Skyddsvärda fåglar. 2010-12-21. Kapitel förenklad revirkartering.

Naturvårdsverket 2012. Undersökningstyp: Fåglar: Revirkartering, generell metod. Version 1:1: 2012-06-21 (Författare Sören Svensson).

Naturvårdsverket 2022. Yttrande gällande Artskyddsutredningens betänkande SOU 2021:15 Skydd av arter-vårt gemensamma ansvar (M2021/01219). Ärendenummer NV-05619-21

Ottosson, U., R. Ottvall, J. Elmberg, M. Green, R. Gustafsson, F. Haas, N. Holmqvist, Å. Lindström, L. Nilsson, M. Svensson, S. Svensson, and M. Tjernberg. 2012. Fåglarna i Sverige – antal och förekomst. SOF, Halmstad.

SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala

Svensson. S. Et al., 1999. Svensk fågelatlas. Vår Fågelvärld, supplement nr 31.

Digitala källor

Artdatabanken 2025 Artfakta. Fakta om arter. <https://artfakta.se/artbestamning/> (Hämtad: 2025-09-03)

ASF 2007:845. Artskyddsförordning

Artportalen 2025. Artportalen, rapportsystem för arter. <http://www.artportalen.se> (Hämtad: 2025-09-03)

BirdLife 2012. SOF-Sveriges ornitologiska förening. Häckningskriterier. <http://birdlife.se/atlasinventering/hackningskriterier/>

SFS 2022:928 Svensk författningssamling

Svensk Fågeltaxering. Uttag 1998-2023. <http://www.fageltaxering.lu.se>.

Sveriges Riksdag 2022a. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808/#K8 (Hämtad 2023-10-19).

Sveriges Riksdag 2022b. Hänsynsreglerna. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808/#K2 (Hämtad 2023-10-19.)

GIS- och kartmaterial

Underlagsmaterial (planerad bebyggelse) tillhandahållet av Landskapslaget AB 2025-09-11

Bilaga 1. Ej naturvårdsrelevanta fågelarter

Tabell 3. Tabellen redovisar icke naturvårdsrelevanta fågelarter påträffade i området i samband med fågelinventeringen (Ekologigruppen 2025b), samt aktivitet, häckningsstatus, antal par och observationsdatum av respektive art.

Namn	Aktivitet	Bedömd häckstatus enligt svensk fågelatlas	Uppskattat antal häckande par	Datum
Blåmes	Permanent revir	Trolig häckning	5 par	2025-04-10, 2025-04-25, 2025-05-12, 2025-05-30
Bofink	Förbiflygande	Ej häckning	1 ex	2025-05-12
Domherre	Förbiflygande	Ej häckning	1 ex	2025-05-30
Gransångare	Spel/sång	Möjlig häckning	1 ex	2025-04-25
Kaja	Permanent revir	Trolig häckning	3 par	2025-04-10, 2025-04-25, 2025-05-12, 2025-05-30
Kaja	Permanent revir	Trolig häckning	2 par	2025-04-10, 2025-04-25, 2025-05-12, 2025-05-30
Lövsångare	Spel/sång	Möjlig häckning	1 ex	2025-05-12
Nötväcka	Permanent revir	Trolig häckning	1 par	2025-04-10, 2025-05-30
Pilfink	Permanent revir	Trolig häckning	6 par	2025-04-10, 2025-04-25, 2025-05-12, 2025-05-30
Ringduva	Permanent revir	Trolig häckning	2 par	2025-04-10, 2025-04-25, 2025-05-12, 2025-05-30
Rödhake	Permanent revir	Trolig häckning	2 par	2025-04-10, 2025-04-25, 2025-05-12
Rödstjärt	Permanent revir	Trolig häckning	2 par	2025-04-25, 2025-05-12, 2025-05-30
Skata	Besöker bebott bo	Konstaterad häckning	2 par	2025-04-10, 2025-04-25, 2025-05-12, 2025-05-30
Steglits	Obs I häckning	Möjlig häckning	2 ex	2025-04-10, 2025-04-25
Stenknäck	Förbiflygande	Ej häckning	1 ex	2025-04-10
Större hackspett	Obs I häckning	Möjlig häckning	1 ex	2025-04-25
Svarthätta	Permanent revir	Trolig häckning	1 ex	2025-05-12, 2025-05-30
Sånglärka	Förbiflygande	Ej häckning	1 ex	2025-04-10
Talgoxe	Permanent revir	Trolig häckning	4 par	2025-04-10, 2025-04-25, 2025-05-12, 2025-05-30
Tamduva	Obs I häcktid	Möjlig häckning	3 ex	2025-04-10, 2025-04-25